

Závěrečné vyhodnocení programu

GAMA 2

Obsah

Úvod.....	1
Představení programu GAMA 2.....	1
Podprogram 1 (PP1).....	2
Podprogram 2 (PP2).....	2
Splnění cílů programu GAMA 2.....	3
Vliv na plnění cílů Priorit orientovaného VaVal.....	5
Výsledky programu GAMA 2 a jejich využití včetně již známých přínosů.....	6
Výsledky/výstupy.....	6
Implementační plány.....	6
Uživatelé implementace a komerčního využití výsledku/výstupu.....	10
Instituce příjemce.....	13
Spolupráce s aplikační sférou.....	13
Čerpání finančních prostředků a efektivita jejich využití.....	14

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počty projektů soutěžících a podpořených v rámci VS GAMA 2	3
Tabulka 2 Indikátory dosažení cílů programu	4
Tabulka 3 Indikátory výstupů programu	5
Tabulka 4 Počet výsledků/výstupů v RIV implementovaných a ve zprávách o implementaci	9
Tabulka 5 Implementace a komerční využití dle hlavní CEP skupiny oborů a projektů	10
Tabulka 6 Plánování uživatelé podle institucionálního řazení	11
Tabulka 7 Plánování uživatelé podle sídla	11
Tabulka 8 Plánování uživatelé podle odvětví (NACE)	12
Tabulka 9 Čerpání finančních prostředků v letech (mil. Kč)	15

Seznam grafů

Graf 1 Podíl výsledků/výstupů plánovaných k implementaci a komerčnímu využití	8
---	---

Seznam zkratk

EK	Evropská komise
ISTA	Informační systém TA ČR
MSP	Malý a střední podnik
NACE	Klasifikaci ekonomických činností
NPOV	Národní priority orientovaného výzkumu
POV	Priority orientovaného výzkumu
PP	Podprogram
RES	Registr ekonomických subjektů
RIV	Rejstřík Informací o Výsledcích
TA ČR	Technologická agentura České republiky
VaV	Výzkum a vývoj
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VO	Výzkumná organizace
VS	Veřejná soutěž

Úvod

Vyhodnocení programu GAMA 2 obsahuje především informace o dosažených výstupech a výsledcích, analýzu příjemců, či spolupráce s aplikační sférou. Vyhodnocení je v souladu s Metodikou hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací a v mezích možností jsme reflektovali rovněž Základní principy přípravy hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací. TA ČR si je vědoma, že se však nejedná o robustní evaluaci dle standardních parametrů TA ČR.

TA ČR plánuje dle schváleného harmonogramu evaluací provést závěrečné hodnocení programu v roce 2024 a následně předložit zprávu včetně příloh RVVI. Důvodem realizace závěrečného hodnocení programu v letošním roce je především dostupnost relevantních dat z ukončených projektů.

Představení programu GAMA 2

Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje GAMA 2 byl schválen usnesením vlády České republiky č. 218 ze dne 1. 4. 2019. Program byl zaměřen na podporu ověření výsledků aplikovaného výzkumu (zahrnuje průmyslový výzkum, experimentální vývoj, nebo jejich kombinaci; dále jen „VaV“) z hlediska jejich praktického uplatnění a na přípravu jejich následného komerčního využití či využití pro potřeby společnosti.

Podporované aktivity spadají do kategorií „průmyslový výzkum“ a „experimentální vývoj“, „inovace“ dle zákona¹, Rámce² a Nařízení³.

Hlavním cílem programu bylo v době jeho trvání podpořit vznik nových systémů komercializace ve výzkumných organizacích a podpořit zefektivnění systémů již existujících. Dalším cílem bylo ověření komerčního potenciálu dosažených výsledků výzkumu a vývoje a urychlit jejich využití v praxi např. formou nového nebo inovovaného výrobku, technologie či služby.

¹ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)

² Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - Úřední věstník Evropské unie C 198, 27. 6. 2014

³ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, ve znění novely, která byla provedena Nařízením č. 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem - Úřední věstník Evropské unie L 187, 26. 6. 2014

Program GAMA 2 je členěn do dvou podprogramů - PP1 a PP2.

Podprogram 1 (PP1)

PP1 byl zaměřen na podporu využití výsledků VaV, které nově vznikají ve VO a mají vysoký potenciál pro uplatnění v nových nebo zdokonalených produktech, výrobních postupech nebo službách s vysokou přidanou hodnotou a vysokou pravděpodobností posílení konkurenceschopnosti.

PP1 byl orientován rovněž na systémovou podporu fáze VaV od identifikace prakticky využitelného výsledku VaV po jeho komerční ověření ve formě modelu (i počítačového), funkčního vzorku či prototypu, včetně jeho vlastností, vytvoření zkušební série a posouzení technologických, ekonomických, sociálních, zdravotních a dalších dopadů inovovaného produktu. PP1 měl rovněž přispět k vytvoření a zefektivnění fungování nezbytné podpůrné organizační struktury VO, která je nutná pro komercializaci výsledků VaV.

Termín dílčí projekt byl zaveden proto, aby se odlišily jednotlivé projekty (dílčí) komercializace výsledků VaV, které byly schváleny, hodnoceny a řízeny VO, od hlavního projektu, který byl hodnocen, schvalován a financován TA ČR.

Podprogram 2 (PP2)

PP2 byl využíván pro synergie s unijním programem Horizont 2020 a jeho nástupcem Horizont Evropa. Podpora byla mj. určena projektům, které uspěly v mezinárodním hodnocení, ale z důvodu nedostatku finančních prostředků nebyly v rámci daného nástroje podpořeny. Jednalo se např. o projekty, které byly kladně hodnoceny a získaly pečeť kvality, tzv. Seal of Excellence. Příjemcem tohoto podprogramu mohli být pouze ti příjemci, kteří jsou oprávněni ucházet se o podporu z daného nástroje.

Cílem PP2 bylo zvýšit množství výsledků výzkumu a vývoje či inovativních řešení uplatnitelných v praxi.

Specifickými cíli pak:

- implementace synergických nástrojů s unijním programem Horizont 2020, resp. Horizont Evropa;
- zvýšení celkového počtu nových a významně vylepšených výrobků, služeb a technologií uváděných na trh;

T A Č R

- zvýšení počtu nových a zdokonalených výrobků, služeb a technologií vytvořených na základě výzkumu;
- rozšíření nabídky a obchodních aktivit podniků inovací stávajících výrobků a služeb anebo vývojem zcela nových výrobků a služeb;
- zvýšení efektivity výroby v podnicích prostřednictvím zavádění nových či významně vylepšených výrobních procesů.

Po dobu realizace programu byly vyhlášeny čtyři veřejné soutěže. Jedna (ta první) v PP1, další tři v PP2. Z hlediska zájmu a úspěšnosti popisuje jednotlivé VS následující tabulka.

Tabulka 1 Počty projektů soutěžících a podpořených v rámci VS GAMA 2

VS	Podprogram	Podané projekty	Podpořené projekty	Úspěšnost
1. VS	PP1	32	23	72 %
2. VS	PP2	4	4	100 %
3. VS	PP2	18	8	44 %
4. VS	PP2	33	7	21 %

Splnění cílů programu GAMA 2

Hlavním cílem programu bylo podpořit zavedení systémů komercializace výsledků VaV ve VO a zeefektivnění systémů stávajících, včetně ověření komerčního potenciálu již existujících výsledků VaV tak, aby mohly být nabídnuty potenciálním partnerům z praxe.

K cílům programu ve střednědobém horizontu patřilo také podpořit tvorbu nových výsledků VaV (vč. výsledků společenskovedního a humanitního výzkumu) vedoucím k inovacím s vysokou pravděpodobností jejich praktického uplatnění a tím stimulovat inovace v aplikační sféře (zvláště v malých a středních podnicích) s využitím výsledků VaV vzniklého s podporou veřejných zdrojů ve VO. Naplnění cílů mělo vést v dlouhodobé perspektivě také k efektivnějšímu využití veřejných prostředků vložených do VaV a nepřímo k posílení ekonomické výkonnosti VO, růstu konkurenceschopnosti hospodářství a společnosti ČR a zvýšení kvality života jejích obyvatel.

Jednat se mělo zejména o podporu VaV pro inovaci stávajících výrobků, služeb či technologií společnosti tak, aby bylo umožněno jejich uplatnění v dalších oblastech (strategie rozšíření trhu) a nebo o podporu VaV pro tvorbu zcela nových výrobků, služeb či technologií (strategie vytváření nových trhů).

TA ČR

Konkrétní podporované aktivity „dílčích“ projektů v PP1 a projektů v PP2 měly vést zejména k výsledkům typu: vytvoření zkušební série; provedení zkušebních testů prokazujících ne/aplikovatelnost výsledků v praxi (např. formou protokolu z ověřování); konkrétní návrh nových podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb formou modelu, funkčního vzorku apod.; technologie, u nichž byl ověřen komerční potenciál; provedení transfer technologie; prodej obchodní licence v rámci podpořeného projektu; příprava výrobků či služeb k praktickému využití nebo vstupu na trh.

Dosažení cílů programu je vyhodnocováno v souladu s aktuálně platnou Metodikou hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory a dle dalších podmínek stanovených vnitřními předpisy TA ČR. Plnění cílů programu je vyhodnocováno také na základě souboru indikátorů, výstupů, výsledků a dopadů určených pro monitorování průběhu plnění programu a hodnocení jeho celkové výkonnosti a úspěšnosti.

Tabulka 2 Indikátory dosažení cílů programu

Indikátor	Počet	Dosaženo	[%]
Minimální počet celkem podpořených projektů v PP1, z toho:	35	23	65,7
Počet projektů nově zapojených výzkumných organizací	5	2	40,0
Minimální počet celkem podpořených projektů v PP2	30	19	63,3
Minimální počet zapojených subjektů	65	42	64,6
Minimální počet podpořených „dílčích“ projektů	350	316	90,3
Minimální podíl úspěšně ukončených „dílčích“ projektů	60 %	93,4 % ⁴	-
Minimální podíl úspěšně ukončených projektů celkem	80 %	95,6 % ⁵	-

⁴ Podíl ze všech ukončených projektů

⁵ V době zpracování vyhodnocení bylo Závěrečné oponentní řízení ukončeno pro 55 % podpořených projektů. Udaná hodnota reprezentuje podíl úspěšně ukončených projektů právě v tomto vzorku.

Tabulka 3 Indikátory výstupů programu

Indikátor	Počet	Dosaženo	[%]
Minimální počet ověřovaných výsledků VaV (proof-of-concept stage)	350	N/A ⁶	236,9
Počet zpracovaných studií proveditelnosti	30	20	66,7
Počet podaných patentových přihlášek	10	24	240,0
Minimální celkový počet uplatněných výsledků (RIV), z toho:	240	865	360,4
G - prototyp, funkční vzorek	80	292	365,0
Z - poloprovoz, ověřená technologie	30	59	196,7
R - software	25	59	236,0
F - průmyslový a užitný vzor	35	115	328,6
O - ostatní	50	276	552,0
Minimální počet dalších výsledků očekávaných v programu (Hnegleg, Hkonc, N, Vsouhrn, A, S, M, W, E)	20	24	120,0
Minimálně bude dosaženo stanovených cílů programu	90 %	64,7%	-

Vliv na plnění cílů Priorit orientovaného VaVal

Program GAMA 2 měl vliv na plnění cílů Priorit orientovaného VaVal v různé míře.

Vzhledem k zaměření, specifikaci a způsobu realizace PP1 nebyly v tomto podprogramu stanoveny konkrétní prioritní oblasti jako podmínka poskytnutí podpory. Byla však vybrána systémová opatření z NPOV⁷, jejichž realizace je významným předpokladem naplnění národních prioritních cílů. **Všechny projekty, podané a realizované v 1. veřejné soutěži programu GAMA 2 PP1, tak naplňovaly následující systémová opatření:** podporovat inovační proces jako celek; posílit spolupráci mezi akademickým výzkumem, vysokými školami, aplikovaným výzkumem a aplikační sférou; v podporovaných projektech položit důraz na diseminaci jejich výsledků, včetně popularizace.

⁶ Bude doplněno až v rámci ex-post evaluace, až budou dostupná všechna potřebná data

⁷ Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly přijaty usnesením vlády ze dne 19. července 2012 č. 552.

TA ČR

U projektů v PP2 byly podmínky naplňování NPOV vztaženy přímo na cíle NPOV. Ve 2. veřejné soutěži (VS) byl výběr cíle NPOV součástí binárního kritéria "Návrh projektu naplňuje min. jeden cíl NPOV". Pokud nebylo toto kritérium splněno, návrh projektu nemohl být ze strany oponentů či Rady programu doporučen k podpoře. U 3. VS a 4. VS v PP2 museli uchazeči i nadále přiřadit návrh projektu ke konkrétnímu cíli NPOV (jeden hlavní a žádný až dva vedlejší cíle). Tato skutečnost sloužila pouze ke statistickým účelům naplňování NPOV a nebyla tak součástí hodnotících kritérií.

Detailnější vyhodnocení naplňování systémových opatření a cílů NPOV bude součástí připravované ex-post evaluace programu GAMA 2.

Výsledky programu GAMA 2 a jejich využití včetně již známých přínosů

Výsledky/výstupy

Výsledky všech podpořených projektů v programu GAMA 2 musí být vykázány v příslušné kategorii klasifikace výsledků dle Metodiky M17⁸+. Výsledků aplikovaného výzkumu je v RIV vykázáno 593, což představuje 66,8 % všech uvedených (celkem 888) výsledků pro program GAMA 2 v Informačním systému TA ČR (ISTA). V Implementačních plánech je uvedeno celkem 888 výsledků/výstupů, z toho plánují řešitelé 792 implementovat, přičemž u 758 výsledků/výstupů je plánováno komerční využití. Rozdílné hodnoty v RIV a ISTA mohou být vysvětleny časovým posunem zveřejňování výsledků v RIV a vyšší počet výsledků v Implementačních plánech může být také způsoben výsledky/výstupy dosaženými nad rámec projektu.

Detailnější vyhodnocení využití výsledků a konkrétní příklady úspěšných projektů bude součástí připravované ex-post evaluace programu GAMA 2.

⁸ Metodika hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací („M17+“)

Implementační plány

TA ČR sleduje **implementaci jednotlivých výsledků projektu a jejich následného využití na základě návrhu implementačního plánu výsledků projektu (implementační plán)** a průběh implementace dále sleduje po dobu tří let od ukončení projektu formou zpráv o implementaci.

Implementační plán předkládá příjemce na konci projektu společně se závěrečnou zprávou jako její přílohu. V případě, že bylo výsledku dosaženo během řešení projektu, může být implementační plán předložen jako příloha zprávy průběžné.

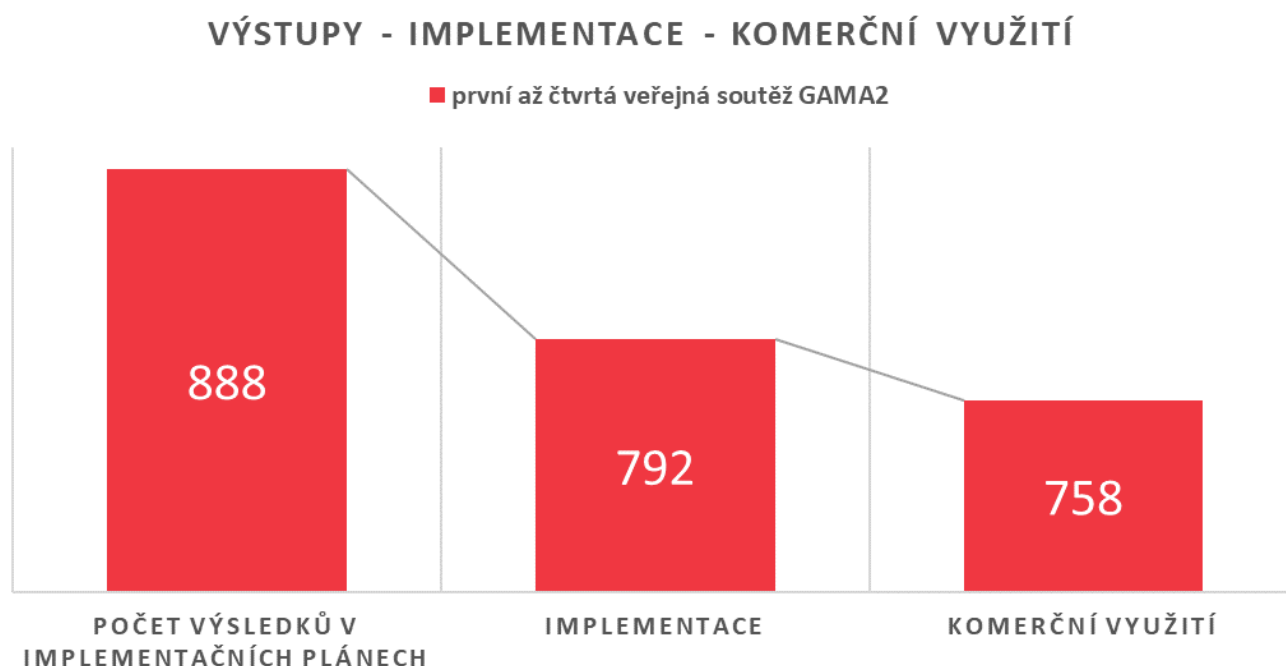
Implementační plán (tak jako zprávy o implementaci) je **podáván za jednotlivé výsledky nebo pro určité skupiny výsledků, které spolu logicky souvisí a jejichž implementace bude probíhat společně**. Pokud tuto podmínku splňují všechny výsledky projektu, je možné podat jeden společný plán za všechny výsledky projektu. Do implementačního plánu musí být zahrnuty i ty výsledky, kterými se příjemce nehodlá dále komerčně ani výzkumně zabývat. Implementační plán musí zahrnovat zejména všechny nároky na práva k výsledkům projektu, návrhy na využití výsledků a další povinné náležitosti uvedené v aplikaci Informačního systému poskytovatele pro předkládání zpráv.

Na následujícím grafu jsou zachyceny počty jednotlivých očekávaných výsledků/výstupů (celkem 888). Ve druhém sloupci je zobrazeno, kolik z nich je v plánu implementovat⁹ (celkem 792, tj. 89,2 %) a ve třetím sloupci, počet výsledků, které jsou v plánu komerčně využívat¹⁰ (celkem 758, tj. 85,3 %). Vše je rozděleno dle jednotlivých veřejných soutěží. V rámci první veřejné soutěže je v plánu dosáhnout největšího počtu výsledků/výstupů, celkem 868, z čehož je plánováno implementovat 774 a komerčně využít 745. V dalších veřejných soutěžích je dohromady uvedeno pouze 20 výsledků dle Metodiky. Toto číslo se bude s rostoucím počtem ukončených projektů zvyšovat.

⁹ Implementací výsledku/výstupu je myšlen přenos výsledku/výstupu do praxe, jeho publikování, dále jakékoliv uplatnění výsledku/výstupu v organizaci tvůrce či vlastníka, nebo i v jiném subjektu.

¹⁰ Za komerční využití výsledku/výstupu je považováno uplatnění výsledku/výstupu v rámci výroby, postupů, služeb dané organizace, jeho prodej, či založení nového subjektu v návaznosti na daný výsledek/výstup. Taktéž za komerčně využitý výsledek/výstup lze považovat zpoplatněná školení, konference, semináře, či publikace vedoucí k příjmům organizace apod.

Graf 1 Podíl výsledků/výstupů plánovaných k implementaci a komerčnímu využití

Zdroj: ISTA

Následující **tabulka popisuje počet výsledků, které jsou plánovány pro implementaci a pro komerční využití**. Dále je vypsán podíl plánovaného komerčního využití výsledků/výstupů z počtu očekávaných výsledků/výstupů uvedených v projektech. **Druhy výsledků/výstupů dosahují vysoké míry komerčního využití**. V rámci rozdělení výsledků podle jejich druhu (u těch výsledků, které jsou zařazeny v konkrétní kategorii) je v plánu komerčně využívat téměř všechny výsledky druhu průmyslový vzor a odrůda. Dále nezařazené výsledky/výstupy druhu Z (poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno) je plánováno komerčně využívat z 96,7 %. Z celkového počtu plánovaných výsledků/výstupů by se mělo komerčně využívat 85,4 %. Mezi další druhy byly řazeny i výsledky druhu O – Ostatní. V této kategorii byly uvedeny i 3 licenční smlouvy. Celkem je u 125 uvedených výsledků očekáváno uzavření licenční smlouvy anebo zajištění licenčních poplatků (14 %).

Tabulka 4 Počet výsledků/výstupů v RIV implementovaných a ve zprávách o implementaci

Druh výsledku	Výsledky dle Metodiky	Plánujete implementaci dosaženého výsledku/výstupu?	Plánujete komerční využití dosaženého výsledku/výstupu?	Podíl komerčního využití (v %)	Průměrná délka implementace (Pro plán komerčního využití)
Výsledky P (patent)	25	24	24	96,0 %	5,2
Výsledky F (užitný vzor, průmyslový vzor)	118	112	112	94,9 %	4,0
Výsledky G (prototyp, funkční vzorek)	295	267	259	87,8 %	4,6
Výsledky Z (poloprovoz, ověřená technologie, odrůda či plemeno)	60	59	58	96,7 %	5,1
Výsledky N, H a V (certifikované metodiky, výsledky promítnuté do směrnic a předpisů, výzkumné zprávy)	21	15	8	38,1 %	5,3
Výsledky R (software)	58	57	55	94,8 %	4,7
Výsledky O (ostatní výsledky)	291	247	231	79,4 %	4,6
Další výsledky, které budou podporovány programem, ale nesmí být jediným druhem výsledku projektu (S, A, M, W, E)	6	5	5	83,3 %	2,9
Další výsledky dle klasifikace RIV	14	6	6	42,9 %	6,1
Celkem	888	792	758	85,4 %	4,6

Zdroj: ISTA

Celková míra 100 % plánované implementace výsledků/výstupů byla splněna v hlavní CEP skupině oborů: A – Společenské vědy. Oproti tomu je komerční využití plánováno u 85,3 % výsledků/výstupů ve skupině oborů E – Biovědy. Plánovaná míra implementace a komerčního využití je plošně vysoká napříč obory.

Tabulka 5 Implementace a komerční využití dle hlavní CEP skupiny oborů a projektů

Hlavní CEP – skupina oborů	Počet projektů	Plánovaná implementace výsledku/výstupu	Plánované komerční využití výsledku/výstupu
A – Společenské vědy	1	100,0 %	100,0 %
B – Fyzika a matematika	1	95,7 %	87,0 %
C – Chemie	3	97,3 %	97,3 %
D – Vědy o zemi	3	88,8 %	87,9 %
E – Biovědy	7	85,3 %	79,3 %
F – Lékařské vědy	6	90,5 %	88,1 %
G – Zemědělství	3	91,2 %	86,8 %
I – Informatika	6	88,5 %	82,8 %
J – Průmysl	12	89,6 %	87,3 %
Celkem	42	89,2 %	85,4 %

Zdroj: ISTA a RES

Uživatelé implementace a komerčního využití výsledku/výstupu

V této části jsou sečteny implementační plány¹¹ (balíček výsledků/výstupů). Jeden implementační plán může uvádět více organizací, v nichž bude daný výsledek/výstup implementován nebo komerčně využíván. Údaje o uživateli výsledku/výstupu pochází z implementačních plánů v ISTA a informace o uživateli pochází z veřejně dostupných informací RES¹², z toho důvodu je uvedený počet jiný oproti počtu výsledků/výstupů. **Počet uživatelů plánované implementace je 911 a plánovaného komerčního užití 881.**

Podle institucionálního řazení jsou mezi plánovanými uživateli výsledků/výstupů nejvíce zastoupeny národní ústřední vládní instituce, a to z více jak tří čtvrtin. Mezi tyto instituce jsou řazeny také veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a organizační jednotky Akademie věd ČR. Ve srovnání s programem EPSILON (32,2 %) a Centra kompetence (30,4 %) jsou uvedení uživatelé výstupů programu GAMA 2 ve větším zastoupení z veřejného sektoru.

¹¹ Skupiny výsledků, které spolu logicky souvisí a jejichž implementace bude probíhat společně

¹² Registr ekonomických subjektů, ČSÚ

Tabulka 6 Plánování uživatelé podle institucionálního řazení

Typ uživatele	Počet uživatelů plánované implementace	Podíl (v %)	Počet uživatelů komerčního využití	Podíl (v %)
Ústřední vládní instituce (kromě fondů sociálního zabezpečení)	706	77,5 %	681	77,3 %
Národní soukromé nefinanční podniky	129	14,2 %	124	14,1 %
Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou	13	1,4 %	13	1,5 %
Veřejné podniky nefinanční	25	2,7 %	25	2,8 %
Neziskové instituce sloužící domácnostem, národní soukromé	8	0,9 %	8	0,9 %
Organizace se sídlem v zahraničí	2	0,2 %	2	0,2 %
Místní vládní instituce (kromě fondů sociálního zabezpečení)	1	0,1 %	1	0,1 %
Pomocné finanční instituce, pod zahraniční kontrolou	1	0,1 %	1	0,1 %
Neuvedeno	26	2,9 %	26	3,0 %
Celkem	911	100,0 %	881	100,0 %

Zdroj: ISTA a RES

Z hlediska geografického dělení nejvíce uživatelů výsledků/výstupů s komerčním užitím pochází z Hlavního města Prahy a Jihomoravského kraje, dohromady 44,5 %. V Karlovarském kraji se nenašel ani jeden uživatel a ze zahraničí pochází dva uživatelé výsledků/výstupů. Celkem v Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském kraji (dotčené regiony energetické transformace a regiony tzv. strukturálně postižené) se nachází 6,5 % uživatelů komerčního využití výsledků.

Tabulka 7 Plánování uživatelé podle sídla

Plánovaný uživatel podle sídla v RES	Počet uživatelů plánované implementace	Podíl (v %)	Počet uživatelů komerčního využití	Podíl (v %)
Hlavní město Praha	309	33,9 %	291	33,0 %
Jihomoravský kraj	96	10,5 %	88	10,0 %
Pardubický kraj	86	9,4 %	86	9,8 %
Jihočeský kraj	77	8,5 %	77	8,7 %
Královéhradecký kraj	74	8,1 %	74	8,4 %
Liberecký kraj	62	6,8 %	61	6,9 %
Moravskoslezský kraj	46	5,0 %	43	4,9 %
Středočeský kraj	39	4,3 %	39	4,4 %
Plzeňský kraj	33	3,6 %	33	3,7 %
Olomoucký kraj	27	3,0 %	27	3,1 %

Zlínský kraj	19	2,1 %	19	2,2 %
Ústecký kraj	14	1,5 %	14	1,6 %
Kraj Vysočina	1	0,1 %	1	0,1 %
Karlovarský kraj	0	0,0 %	0	0,0 %
Zahraničí	2	0,2 %	2	0,2 %
Neuvedeno	26	2,9 %	26	3,0 %
Celkem	911	100,0 %	881	100,0 %

Zdroj: ISTA a RES

Rozložení uživatelů s plánem komerčního využití podle NACE (odvětví) uživatelé jsou mírně rozdílné oproti sektorovému dělení. Nejvyšší podíl mají výsledky/výstupy s plánovaným komerčním využitím z odvětví vzdělávání a profesní, vědecké a technické činnosti, dohromady přes 82,7 %. Oproti tomu, ve zpracovatelském průmyslu se komerční využití nachází u 6,9 % výsledků/výstupů.

Tabulka 8 Plánování uživatelé podle odvětví (NACE)

Plánovaný uživatel podle NACE-odvětví	Počet uživatelů plánované implementace	Podíl (v %)	Počet uživatelů komerčního využití	Podíl (v %)
Vzdělávání	448	49,2 %	426	48,4 %
Profesní, vědecké a technické činnosti	306	33,6 %	302	34,3 %
Zpracovatelský průmysl	61	6,7 %	61	6,9 %
Zdravotní a sociální péče	21	2,3 %	21	2,4 %
Velkoobchod a maloobchod opravy a údržba motorových vozidel	16	1,8 %	15	1,7 %
Informační a komunikační činnosti	14	1,5 %	12	1,4 %
Ostatní činnosti	8	0,9 %	8	0,9 %
Zemědělství, lesnictví, rybářství	5	0,5 %	5	0,6 %
Peněžnictví a pojišťovnictví	1	0,1 %	1	0,1 %
Veřejná správa a obrana povinné sociální zabezpečení	1	0,1 %	1	0,1 %
Zahraniční	2	0,2 %	2	0,2 %
Neuvedeno	28	3,1 %	27	3,1 %
Celkem	911	100,0 %	881	100,0 %

Zdroj: ISTA a RES

Instituce příjemce

Dle podmínek programu byl podprogram 1 (PP1) vyhrazen pouze pro výzkumné organizace, zatímco do podprogramu 2 (PP2) se mohly hlásit pouze malé a střední podniky. V PP1 se na řešení 23 projektů podílelo 23 různých organizací, které úhrnně získaly podporu 393,2 mil. Kč. 19 projektů podpořených v PP2 se zúčastnilo 19 organizací (celková podpora 22,3 mil. Kč), z nichž 17 (89,5 %) bylo malých podniků a 2 (10,5 %) střední podniky. Rozložení podpory bylo v podstatě totožné, malé podniky získaly 87,9 % podpory (14,4 mil. Kč) a střední podniky 12 % (1,9 mil. Kč).

Spolupráce s aplikační sférou

Zaměření programu GAMA 2 dovoluje zapojení subjektů z aplikační sféry specifickým způsobem. Tento způsob je navíc rozdílný v podprogramu 1 i v podprogramu 2.

Vzhledem k povaze cíle **v PP1** byly způsobilými uchazeči (hlavními i dalšími účastníky) pouze výzkumné organizace. Roli aplikační sféry při realizaci projektů z programu GAMA 2 PP1 lze popsat následovně.

- Byla přirozeným partnerem při realizaci výsledků programu. Její zástupci však byli zastoupení v Radě pro komercializaci, která hodnotila návrhy dílčích projektů, následně sledovala průběh jejich řešení a případně dávala doporučení dalšího postupu, pokud šlo o možné využití výsledku VaV. Program stanovil, že Rada pro komercializaci musela mít minimálně pět členů, kdy více jak 50 % členů museli mít zástupci podnikatelů, finančních institucí (banky, fondy rizikového kapitálu apod.) či zástupci samosprávy. Složení rady, včetně pravomocí, organizačního řádu apod., muselo být součástí návrhu projektu.

Nadto musel každý návrh projektu přikládat **Plán udržitelnosti aktivit proof-of-concept** po dobu 5 let od ukončení projektu, a to z důvodu zajištění udržitelnosti aktivit. Tento plán minimálně obsahoval popis, jak se budou sledovat pozitivně vyhodnocené dílčí projekty a jejich výstupy/výsledky a posun do fáze produktů/služeb a jejich komercializace; a dále věrohodně zpracovaný systém postupného nahrazování objemu finanční podpory aktivit proof-of-concept vlastními příjmy, a to zejména ze spolupráce s aplikační sférou. Toto bylo hodnoceno v bodovacím kritériu "Vazby uchazeče na infrastrukturu pro VaV a aplikační sféru".

V rámci **PP2** je postavení podniku v projektu odlišné. **Veřejné soutěže byly zaměřeny na malé a střední podniky (MSP) s cílem ověřit proveditelnost jejich služby či produktu formou studie proveditelnosti.** Cílem bylo pomoci MSP a startupům ve fázi, na kterou by těžko hledaly podporu jinde. Proto se jednalo o krátké projekty (6 až 8 měsíců) s cílem vypracovat studie proveditelnosti (zaměřené na produkt, cílové trhy, finanční aspekty a management projektu/firmy), což bylo doprovázeno expertní podporou ve formě koučinku. Schéma vzniklo původně na financování projektů, které obdržely Seal of Excellence SME Instrumentu fáze 1 Horizontu 2020. Po zrušení tohoto nástroje a doporučení EK, aby podobné nástroje vznikaly na národních/regionálních úrovních, došlo k převzetí konceptu a financování projektů studií proveditelnosti.

Podprogram 2 se tak zaměřil pouze na malé a střední podniky, včetně startupů, se sídlem či pobočkou v Česku, bez možnosti vytvoření konsorcií. Veřejné soutěže byly cíleny na vypracování studie proveditelnosti produktu/služby, které byly stěžejní pro daný podnik, jeho fungování a růst na zahraničních trzích.

Čerpání finančních prostředků a efektivita jejich využití

Program GAMA 2 byl schválen s finanční alokací 550 mil. Kč a s roky čerpání 2020 - 2022. Při plánování střednědobého výhledu a při samotné realizaci zákona o státním rozpočtu bylo Technologické agentuře ČR na realizaci programu GAMA 2 poskytnuto 512,4 mil. Kč. Z této částky bylo na realizaci podpořených projektů využito 415,5 mil. Kč. Naprostá většina prostředků (393 mil. Kč) byla využita na financování PP1, na projekty z PP2 bylo využito pouze 22,3 mil. Kč (cca 5 %). Podíl proplacených prostředků představuje 81 % přidělené finanční částky a 75 % prostředků dle schváleného rozpočtu programu. Celkem tedy bylo přiděleno do rozpočtu poskytovatele o cca 38 mil. Kč méně než byl rozpočet schválený vládou a projekty byly podpořeny částkou o cca 96 mil. Kč nižší než byly přidělené prostředky.

Na základě zásadní připomínky RVVI/ÚV a proběhlých diskuzí byl program schválen s dobou realizace 3 roky, umožňující fakticky vyhlášení pouze jediné veřejné soutěže. Finanční realizace programu tak podle avizovaného rizika odpovídá počtu, součtu rozpočtů a kvalitě předložených návrhů projektů do jediné veřejné soutěže vyhlášené v PP1. Cíle a účel podpory v rámci PP2 do finanční realizace příliš nezasahuje (což je evidentní z podílu na realizaci s ohledem na velikost projektů). Indikátory a finanční alokace programu odpovídají odhadům, běžným pro ostatní programy. U těchto programů je však obvykle

TA ČR

vyhlášeno více veřejných soutěží a s ohledem na způsob přípravy rozpočtu jednotlivých kapitol poskytovatelů je možné realizaci programu upravovat. Zejména se jedná o využití nespotřebovaných výdajů pro navýšení alokace dalších veřejných soutěží. V tomto případě to nebylo možné a tomu odpovídá plnění některých indikátorů. Dalším faktorem byla návaznost na předchozí program GAMA, protože projednávání návrhu programu před jeho schválením probíhalo nestandardně dlouho a bylo nutné upravit délku trvání programu až do roku 2022. Důvodem této úpravy délky programu bylo, že v případě tříletého programu by projekty systémové povahy v PP1 trvaly pouze dva roky. I přesto došlo k časové prodlevě pro projekty realizované v rámci programu GAMA a to se projevilo v množství, rozpočtech a kvalitě projektů podaných do veřejné soutěže PP1 GAMA 2. Tento aspekt bude, mimo jiné, předmětem závěrečné evaluace programu.

Naproti tomu bylo nad očekávání reálně dosaženo více výsledků/výstupů, které jednotliví příjemci úspěšně implementují v praxi. Tím se jednoznačně zvýšila efektivita vynaložené veřejné podpory a naplnění cílů programu.

Prostředky ze SR, které byly přiděleny na realizaci projektů v programu GAMA 2, TA ČR využila primárně v rámci samotného programu (cca 24 mil. Kč v roce 2021) a v letech 2020 a 2021 rovněž na rozšíření realizovaných projektů reagující na pandemii Covid-19 (cca 96 mil. Kč), jelikož se v těchto případech jednalo zpravidla o aktivity blízké a výrazně rozšiřující uplatnění výsledků výzkumu v praxi.

Tabulka 9 Čerpání finančních prostředků v letech (mil. Kč)

	2019	2020	2021	2022	Celkem
Výdaje dle programu	0	180	185	185	550
Schválený rozpočet dle SR	57	180	137,4	137,4	512,4
Vyčerpané prostředky	0	119,9	161,0	134,6	415,5